

ДОБРОСОВІСНЕ ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ОБ'ЄКТІВ АВТОРСЬКОГО ПРАВА

Коновалов І.О.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

В роботі розглянуто питання вільного використання об'єктів авторського права в сфері інформаційних технологій.

Відносини у суспільстві, у зв'язку із створенням і використанням об'єктів інтелектуальної власності, регулюються системою правових норм, що узагальнено називаються правом інтелектуальної власності. Програмне забезпечення, дизайн, дописи в блозі, музичний та текстовий контент і навіть фотографії в Instagram – тобто все, що має автора і є результатом творчої праці, є об'єктом інтелектуальної власності і захищається авторським правом. Це означає, що тільки власник майнових прав має право використовувати твір – публікувати, вносити зміни, продавати права на твір, а всі охочі це зробити повинні отримати дозвіл у правовласника.

Щоб забезпечити науковий прогрес, у праві інтелектуальної власності придумали поняття «fair use» – добросовісне використання. На сьогодні, ці правила розповсюджуються і на добросовісне використання чужого цифрового контенту. Отже, без згоди автора, але із зазначенням його імені відповідно до статті 23 Закону «Про авторське право і суміжні права» [1] можна:

- використовувати цитати (або короткі уривки) з опублікованих творів в оглядах преси, якщо цей твір має критичний, науковий або інформаційний характер;
- відтворювати з інформаційною метою в пресі публічно виголошені промови та звернення;
- використовувати літературні і художні твори як ілюстрації у навчальних виданнях, звуко- і відеозаписах;
- публічно виконувати музичні твори під час офіційних і релігійних церемоній.
- відтворювати уривки з опублікованих творів для навчання. Але треба бути обережним з обсягом такого відтворення.

Програмістам без згоди автора можна, згідно зі ст. 24 ЗУ [1]:

- вносити до комп'ютерної програми зміни, щоб вона запрацювала на їхніх гаджетах
- декомпілювати програму, якщо з коду потрібно «витягнути» інформацію, необхідну для взаємодії з іншою програмою. Але є умова: цю інформацію не можна використовувати для розроблення програми, схожої на декомпільовану, і взагалі не обмежувати права автора на цю програму.

Література:

1. Закон України «Про авторське право та суміжні права», від 23.12.1993, 3792-ХІІ, ред. від 04.11.2018 р [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12> (дата звернення 10.03.2020)